



نشر گل واژه

گلابرگ

بنون ۲۰ بگير



درسنامه امتحان محور

سوالات طبقه بندی

آزمون های جامع

پاسخ تشریحی

ام V

عربی

مؤلف: محمد حسین افتخاری



نورُ الكلامِ

اسم مثنی

اسمی است که دو انسان و یا دو حیوان و یا دو چیز را نشان می دهد.

در زبان عربی «مثنی (تثنیه)» دو علامت دارد که به آخر اسم مفرد اضافه می شوند که عبارتند از «ان» «ین» به مثال های زیر توجه کنید.

	مثنای مؤنث	مفرد مؤنث		مثنای مذکر	مفرد مذکر
	ان ← مُعَلِّمَتَانِ	مُعَلِّمَةٌ = یک معلم خانم)		ان ← مُعَلِّمَانِ	مُعَلِّمٌ = یک معلم مرد)
دو معلم خانم	ین ← مُعَلِّمَتَيْنِ		دو معلم مرد	ین ← مُعَلِّمَيْنِ	

همانطور که در درس قبل با اسامی اشاره برای مفرد مذکر و مفرد مؤنث آشنا شدیم، در این درس با اسامی اشاره برای «مثنای مذکر» و «مثنای مؤنث» آشنا می شویم.

مثنای مذکر	هذان ← هَذَانِ الْمُعَلِّمَانِ	مثنای مؤنث	هاتان ← هَاتَانِ الْمُعَلِّمَتَانِ
	هذین ← هَذَيْنِ الْمُعَلِّمَيْنِ		هاتین ← هَاتَيْنِ الْمُعَلِّمَتَيْنِ
این دو معلم آقا		این دو معلم خانم	

نکته

نام این علامات را به خاطر بسپارید:

فتحه	کسره	ضمّه	سکون	تنوین فتحه	تنوین کسره	تنوین ضمه
------	------	------	------	------------	------------	-----------

کلمه های متضاد

لَکَ (به سودت)	≠	عَلَيْکَ (به زیانت)
مَرءٌ، اِمْرَأُ (مرد)	≠	مَرءَةٌ، اِمْرَأَةٌ (زن)

جمع های مگسر

معنی	مفرد	جمع	معنی	مفرد	جمع
پنجره	نَافِذَةٌ	نَوَافِذُ	چوب	خَشَبٌ	أَخْشَابُ
روز	یَوْمٌ	أَيَّامٌ	صندلی	کُرْسِی	کُرَاسِی

عبارات منتخب درس پنجم



- ۱ نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ، الصَّحَّةُ وَالْأَمَانُ؛
دو نعمت ناشناخته هستند، تندرستی و امنیت.
- ۲ رِضَا اللَّهِ فِي رِضَا الْوَالِدَيْنِ؛
رضایت خداوند در رضایت پدر و مادر است.
- ۳ أَدَبُ الْمَرْءِ، خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ؛
ادب آدمی، بهتر از طلایش است.
- ۴ الدَّهْرُ يَوْمَانِ، يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ؛
روزگار دو روز است، روزی به سود تو و روزی به زیان توست.
- ۵ لِهَذَا الصَّفِّ، نَافِذَتَانِ جَمِيلَتَانِ؛
این کلاس، دو پنجره زیبا دارد.
- ۶ الْوَلَدُ الصَّالِحُ، فَخْرٌ لِلْوَالِدَيْنِ؛
فرزند نیکوکار، افتخاری برای پدر و مادر است.
- ۷ شَيْئَانِ هُمَا مَلَائِكَةُ الدِّينِ: الصَّدَقُ وَالْيَقِينُ؛
دو چیز معیار دین هستند، راستگویی و یقین.

۱۵ نمره

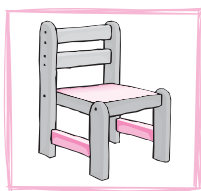
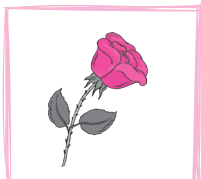
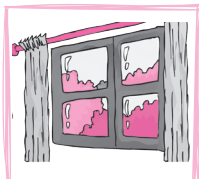
آزمون درس پنجم

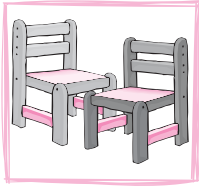
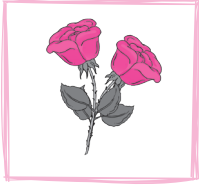
۵

۱	عبارت‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید. (الف) هَذَانِ الصَّفَّانِ، كَبِيرَانِ. (ب) كَلَامُ الْوَالِدَيْنِ مِنَ الدَّهَبِ. (ج) أَدَبُ الْمَرْءِ، خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ. (د) الْوَلَدُ الصَّالِحُ، فَخْرٌ لِلْوَالِدَيْنِ. (هـ) قِيمَةُ الْإِنْسَانِ، بِالْعِلْمِ وَالْإِيمَانِ. (و) هَاتَانِ الْمَرَاتَانِ، مَشْرُورَتَانِ. (ز) شَيْئَانِ هُمَا مَلَائِكَةُ الدِّينِ: الصَّدَقُ وَالْيَقِينُ.	۰/۷۵ ۱ ۱ ۱ ۱ ۰/۷۵ ۱/۲۵
۲	ترجمه ناقص را کامل کنید. (الف) تِلْكَ الْجَزِيرَةُ، مَجْهُولَةٌ. جزیره، است. (ب) رِضَا اللَّهِ فِي رِضَا الْوَالِدَيْنِ. رضایت در رضایت است.	۱
۳	ترجمه صحیح را انتخاب کنید. (۱) هَذَانِ الْوَلَدَانِ، نَظِيفَانِ. (الف) آن پسر پاکیزه است. (۲) هَاتَانِ الشَّجَرَتَانِ، بِلَا ثَمَرٍ. (الف) این درختان، میوه دارند.	۰/۵

(ب) این پسران، پاکیزه هستند.

(ب) این درختان، بدون میوه هستند.

۴.	نام هر تصویر را با استفاده از کلمات زیر بنویسید (دو کلمه اضافی است)	دَهْر وَالِدَيْنِ وَرْدَة نَافِذَة كُرْسِي ذَهَب	 (د)	 (ج)	 (ب)	 (الف)
۵.	ترجمه کلمات مشخص شده را بنویسید.					
۵/۰	(الف) هَذِهِ بِنْتُ مُحَبَّبَةٍ. (ب) هَذَانِ الْجَبَلَانِ، مُرْتَفَعَانِ.					
۶.	از میان کلمات زیر دو کلمه‌ای که با هم متضاد هستند را پیدا کنید و در جای خالی بنویسید.					
۲۵/۰	كَلَام عَلَيْكَ خَيْر إِمْرَأَة لَكَ جَمِيل					
۷.	در هر یک از موارد الف و ب یک کلمه ناهماهنگ را از نظر معنا و مفهوم مشخص کنید.					
۵/۰	(الف) هَاتَانِ ☐ (ب) والدینِ ☐ هَذَانِ ☐ صَفَّانِ ☐ ذَلِك ☐ هَذَانِ ☐ تَظْفِيف ☐ مُعَلِّمِينَ ☐					
۸.	جای خالی را با گزینه مناسب پر کنید.					
۵/۰	(الف) هَاتَانِ، تَظْفِيفَتَانِ. (ب) صَفَّانِ، کِیْبِرَانِ.					
۵/۰	بِئْتَانِ ☐ هَاتَانِ ☐ طَالِبَانِ ☐ هَذَانِ ☐					
۹.	مفرد هر یک از جمع‌های مکسر زیر را با کلمات زیر پیدا کنید و مقابل آن بنویسید. (دو کلمه اضافی)					
۵/۰	يَوْمَانِ نَافِذَة نَافِذَتَانِ يَوْم					
۱۰.	گزینه مناسب هر یک از جمله‌های زیر را از نظر معنا و مفهوم انتخاب کنید.					
۵/۰	(الف) نِعْمَتَانِ، الصَّحَّةُ وَالْأَمَانُ. (ب) الدَّهْرُ، يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ.					
۵/۰	مَجْهُولَتَانِ ☐ أَيَّامٌ ☐ وَالِدَتَانِ ☐ يَوْمَانِ ☐					
۱۱.	در ترجمه جمله زیر ۲ غلط وجود دارد، صحیح آن‌ها را بنویسید.					
۵/۰	هَاتَانِ الطَّالِبَتَانِ، مُؤَدَّبَتَانِ؛ آن دانش‌آموز، مُؤَدَّب هستند					

۱/۵	۱۲. هر جمله را زیر تصویر مناسب آن بنویسید. هَذَانِ الْكُرْسِيَّانِ، خَشَبِيَّانِ هَاتَانِ الْوُرْدَتَانِ، جَمِيلَتَانِ هَذِهِ الْمَدْرَسَةُ، كَبِيرَةٌ  (الف)  (ب)  (ج)									
۱	۱۳. اسم‌های زیر را در جای مناسب خود قرار دهید. خَشَب نَافِذَةٌ مُعَلِّمَيْنِ شَجَرَتَانِ <table border="1" style="width: 100%; margin-top: 10px; text-align: center;"> <thead> <tr style="background-color: #f08080;"> <th>مثنی مؤنث</th> <th>مفرد مؤنث</th> <th>مفرد مذکر</th> <th>مثنی مذکر</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="height: 30px;"></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	مثنی مؤنث	مفرد مؤنث	مفرد مذکر	مثنی مذکر					
مثنی مؤنث	مفرد مؤنث	مفرد مذکر	مثنی مذکر							

یادداشت:

..... 	
---	---



التفكر

جمع در زبان عربی به دو دسته تقسیم می‌شود:

سالم: جمعی است که شکل مفرد در آن سالم می‌ماند و دارای قاعده خاصی است. **مانند:** معلّم ← معلّمون
مکسر: جمعی است که شکل مفرد در آن تغییر می‌کند و در اصطلاح شکسته می‌شود. **مانند:** طالب ← طُلاب

جمع	سالم	مذكر
		با افزودن «وَن» و «يَن» به آخر مفرد مذكر ساخته می‌شود. مانند: مُجَاهِد (مفرد مذكر) ← مُجَاهِدُونَ - مُجَاهِدِينَ
مکسر	مؤنث	با افزودن «ات» به آخر مفرد مؤنث ساخته می‌شود. مانند: مُجَاهِدَة (مفرد مؤنث) ← مُجَاهِدَات
		هیچ قاعده خاصی ندارد. مانند: کتاب ← کُتُب / حَدِيقَة ← حَدَائِق

همان‌طور که در دروس قبل با اسامی اشاره برای مفرد و مثنی آشنا شدیم، در این درس با اسامی اشاره برای «جمع» آشنا می‌شویم.

جمع مذكر و مؤنث	اشاره به نزدیک	هؤلاء	هؤلاءِ مُعَلِّمُونَ ← این‌ها معلم‌ها هستند.
			هؤلاءِ مُعَلِّمَاتٌ ← این‌ها معلم‌ها هستند.
اشاره به دور	اولئك	اولئكِ مُعَلِّمُونَ	اولئكِ مُعَلِّمُونَ ← آن‌ها معلم‌ها هستند.
			اولئكِ مُعَلِّمَاتٌ ← آن‌ها معلم‌ها هستند.

بدین صورت جدول اسامی اشاره با توجه به دروس قبل به صورت زیر در می‌آید.

اشاره به نزدیک	مذكر	هؤلاء	مفرد	مثنی	جمع
		مؤنث	هذه	هذان - هذین	هؤلاء
اشاره به دور	مذكر	مؤنث	ذلک	—	اولئک
			تلک	—	



نکته

همان‌طور که در جدول مشاهده می‌کنید اسم اشاره جمع چه اشاره به نزدیک (هؤلاء) و چه اشاره به دور (اولئک) برای مذكر و مؤنث یکسان به کار می‌روند. **مانند:** مثال‌های بالا



نکته

هر گاه بعد از اسم‌های اشاره «مثنی و جمع» اسم «ال» دار بیاید، اسم اشاره به صورت «مفرد» ترجمه می‌شود.
مانند: هؤلاءِ مُجَاهِدُونَ. این‌ها رزمندگان هستند.
هؤلاءِ المُجَاهِدُونَ، نَاجِحُونَ. این رزمندگان، موفق هستند.

کلمه‌های مترادف

عَدَاوَة	=	عُدُوَان (دشمنی)
----------	---	------------------

کلمه‌های متضاد

وَاقِف (ایستاده)	≠	جَالِس (نشسته)	عَدَاوَة (دشمنی)	≠	صَدَاقَة (دوستی)
جَاهِل (نادان)	≠	عَاقِل (دانا)	جَهْل (نادانی)	≠	عِلْم (دانایی)

جمع‌های مکسر

معنی	مفرد	جمع	معنی	مفرد	جمع
سنگ	حَجَر	أَحْجَار	زنده	حَيّ	أَحْيَاء
کلید	مِفْتَاح	مِفْتَاحِج	حدیقه	حَدِيقَة	حَدَائِق
پند	عِبْرَة	عِبَر	کار	أَمْر	أُمُور
گنج	كَنْز	كُنُوز	داستان	قِصَة	قِصَص
			کودک	طِفْل	أَطْفَال

عبارات منتخب درس ششم



۱ تَفَكَّرُ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً:

ساعتی فکر کردن بهتر از هفتاد سال عبادت است.

۲ عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ

دشمنی عاقل بهتر از دوستی نادان است.

۳ اَلْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ

دانش در کودکی (خردسالی) مانند نقش (کنده کاری) بر سنگ است.

۴ خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا

بهترین کارها میانه‌ترین آن‌هاست.

۵ الْجَهْلُ مَوْتُ الْأَحْيَاءِ

نادانی مرگ زندگان است.

۱	عبارت‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید. (الف) هَؤُلَاءِ الطُّلَّابُ، فَأَتَزَوْنَ فِي مُسَابَقَتَيْنِ. (ب) أُولَئِكَ الطَّالِبَاتُ، نَاجِحَاتٌ فِي مُسَابَقَةِ الْقُرْآنِ. (ج) فِي كُتُبِ الْقِصَصِ، عِبْرٌ لِلْأَطْفَالِ وَالْكِبَارِ. (د) أُولَئِكَ الرِّجَالُ، جَالِسُونَ عَلَى الْكَرَاسِيِّ.	۱ ۱ ۱/۲۵ ۱/۲۵
۲	احادیث زیر را به فارسی ترجمه کنید. (الف) أَلْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ. (ب) عِدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ صَدَاقَةِ الْجَاهِلِ.	۲
۳	ترجمه صحیح را انتخاب کنید (۱) هَاتَانِ الطَّالِبَتَانِ، وَاقِفَتَانِ فِي الصَّفِّ. (الف) این دانش‌آموزان در کلاس ایستاده‌اند. (ب) آن دو دانش‌آموزان در صف ایستاده‌اند. (۲) أُولَئِكَ الْمُعَلِّمُونَ، مَسْرُورُونَ (الف) آن معلم‌ها، خوشحال هستند. (ب) آنها معلم‌های خوشحال هستند.	۵/۰
۴	نام هر تصویر را از کلمات زیر پیدا کنید و زیر آنها بنویسید (دو کلمه اضافی است) مَكْتَبَةٌ حَدِيقَةٌ مِفْتَاحٌ أَحْجَارٌ  (ب)  (الف)	۵/۰
۵	از میان کلمات زیر کلماتی که با هم مترادف یا متضاد هستند را پیدا کرده و در جای خالی بنویسید. (دو کلمه اضافی است) وَاقِفٌ عِدَاوَةٌ صَغَرٌ جَاهِلٌ طُفُولِيَّةٌ صَدَاقَةٌ □ = □ □ ≠ □	۵/۰
۶	ترجمه کلمات مشخص شده را بنویسید. (الف) أُولَئِكَ الرِّجَالُ، جَالِسُونَ عَلَى الْكَرَاسِيِّ. (ب) نَحْنُ طَالِبَاتُ الْمَدْرَسَةِ.	۵/۰
۷	در هر یک از موارد زیر کلمه ناهماهنگ را از نظر مفهوم و معنا معین کنید. (الف) وَرْدَةٌ □ شَجَرَةٌ □ طَالِبِينَ □ (ب) مُعَلِّمُونَ □ فَائِزَاتٌ □ مَسْرُورِينَ □	۵/۰

۵/۰	گزینه مناسب را از لحاظ تعداد مشخص کنید. الف) واقفات: مفرد مثنی جمع ب) نسیان: مفرد مثنی جمع	۸.										
۱	جای خالی را با گزینه مناسب پر کنید. الف) زَهْرَاءُ وَ رَيْنَبُ وَ فَاطِمَةُ، ب) أَنْتُمْ، ناجحون. ج) هَؤُلَاءِ الْأَوْلَادُ د) هَاتَانِ الطِّفْلَتَانِ جَالِسَاتٌ جَالِسُونَ لَاعِبَاتٌ لَاعِبُونَ مُمْتَازُونَ مُمْتَازَاتٌ ناجِحَتَانِ ناجحون	۹.										
۱	در جمله زیر یک اسم مفرد، یک اسم مثنی، یک جمع سالم و یک جمع مکسر بیابید و مشخص کنید. هَؤُلَاءِ الطُّلَّابُ، فَائِزُونَ فِي مُسَابَقَتَيْنِ فِي الْمَدْرَسَةِ. اسم مفرد: اسم مثنی: جمع مکسر: جمع سالم:	۱۰.										
۱	ترجمه هر کلمه را از ستون «ب» به ستون «الف» وصل کنید. <table><tr><td>الف</td><td>ب</td></tr><tr><td>صِغَرٌ</td><td>مرگ</td></tr><tr><td>صَدَاقَةٌ</td><td>دوستی</td></tr><tr><td>مَوْتُ</td><td>خردسالی</td></tr><tr><td>سَنَةٌ</td><td>سال</td></tr></table>	الف	ب	صِغَرٌ	مرگ	صَدَاقَةٌ	دوستی	مَوْتُ	خردسالی	سَنَةٌ	سال	۱۱.
الف	ب											
صِغَرٌ	مرگ											
صَدَاقَةٌ	دوستی											
مَوْتُ	خردسالی											
سَنَةٌ	سال											
۱	با توجه به معنا و مفهوم، درست یا نادرست بودن هر یک از عبارت‌های زیر را مشخص کنید. الف) الْجَهْلُ مَوْتُ الْأَمْوَاتِ. ب) خَيْرُ الْأُمُورِ، أَوْسَطُهَا. ج) الْمَكْتَبَةُ مَكَانُ الْكُتُبِ. د) صَدَاقَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ عَدَاوَةِ الْجَاهِلِ. درست نادرست درست نادرست درست نادرست درست نادرست	۱۲.										
۱	جملات زیر را با کلمات داده شده زیر کامل کنید. (یک کلمه اضافی است). لَاعِبَةٌ مَكْتَبَةٌ نَافِذَةٌ كُرْسِيٌّ وَرْدَةٌ الف) هِذِهِ فِي الْبُسْتَانِ ب) هِذِهِ نَاجِحَةٌ فِي الْمُسَابَقَةِ. ج) ذَلِك فِي الصَّفِّ. د) الطُّلَّابُ فِي الْمَدْرَسَةِ.	۱۳.										
۵/۰	ترجمه ناقص را کامل کنید. أُولَئِكَ الرِّجَالُ، جَالِسُونَ عِنْدَ الْعَالِمِينَ. مردان، نزد (کنار) دانشمندان	۱۴.										